

۱۵- تاء تأنيث ساكنه

ملحق به ماضی می شود تا دلالت بر تأنيث آنچه بر فعل اسناد داده شده بکند.

ضربتُ هندُ

احکام مربوطه

در صورتی که بعد از آن، حرف ساکنی باشد، کسر تاء واجب است (به عنوان حرکت عارضی)

دلیل: برای رفع التقاء ساکنین

قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

نکته: الحاق علامت تننیه و جمع مذکر سالم و جمع مؤنث به فعل در صورتی که فاعل اسم ظاهر باشد، ضعیف است.

گفته می شود: قَامَا الزَّيْدَانِ - قَامُوا الزَّيْدُونَ - قُمْنَ النِّسَاءُ

و نکته دیگر اینکه اگر مثلاً واو در قاموا ضمیر باشد لازمه آن این است که إضمار قبل از ذکر مرجع بیاید و این خلاف است از این رو الف و نون و واو علامتند نه ضمیر مثل تاء تأنيث.

۱۶- تنوین

تعریف

هی نون ساکنه تتبع حرکت آخر الكلمة و لاتدخل النعل

اقسام آن

تنوین تمکین

دلالت بر منصرف بودن اسم و قبول حرکات اعرابیه می کند.

مانند زَيْدٌ

تنوین تنکیر

دلالت بر نکره بودن اسم می کند.

مانند صِهْ یعنی أَشْكُتُ سُكُوتًا مَا فِي وَقْتِ مَا

تنوین عَوْض

عوض از حرف

ملحق به اسم های منقوص غیرمنصرف در حالت رفع و جرّ

جَوَابٍ

عوض از مفرد

ملحق به كل، بعض و أیّ

كُلُّ يَمُوتُ (كُلٌّ یعنی: كُلُّ انسان)

مَعَانِي

تنوینی که به إِذ ملحق می شود (يَوْمئِذٍ، حِينَئِذٍ و سَاعَتِئِذٍ)

فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاظِرِ فَذَلِكَ يَوْمٌ مِّمَّ يَوْمٍ عَسِيرٍ
یعنی فَذَلِكَ يَوْمٌ إِذَا نُقِرَ فِي النَّاظِرِ يَوْمٌ عَسِيرٌ

تنوین مقابله

تنوینی که در جمع مؤنث سالم است که در مقابل نون جمع مذکر سالم است.

مُسْلِمَاتٍ

نکته: این ۴ تنوین مختص به اسم است.

تنوین ترنم

تنوینی که به آخر ابیات و مصراع ها ملحق می شود.

تَقُولُ بِنْتِي قَدْ أَتَىٰ إِيَّاهَا بِأُتْبَانِ عَظِيمٍ أَوْ عَسَاكَ

نکته: تنوین از اسم عَلَمِ هنگامی که موصوف به (این) که مضاف به علم دیگر است، حذف می شود.

جائتی زَيْدٌ بِنُ عَمْرٍو

